

Mestna občina Ljubljana
Zoran Janković, župan
Mestni trg 1, 1000 Ljubljana
telefon: 01 306 10 10, faks: 01 306 12 14

Številka: 622-1/2011-1
Datum: 24.02.2011

MESTNA OBČINA LJUBLJANA
MESTNI SVET

ZADEVA: **PREDLOG ZA OBRAVNAVO NA SEJI MESTNEGA SVETA**
MESTNE OBČINE LJUBLJANA

PRIPRAVIL: **Mestna uprava Mestne občine Ljubljana,**
Oddelek za kulturo

NASLOV: **Osnutek Odloka o razglasitvi starega letališča v Ljubljani**
za kulturni spomenik lokalnega pomena

POROČEVALCA: **dr. Uroš Grilc, načelnik Oddelka za kulturo**
Miljana Smrdel, višja svetovalka na Oddelku za kulturo

PRISTOJNO
DELOVNO TELO: **Odbor za kulturo in raziskovalno dejavnost**

PREDLOG SKLEPA:
Mestni svet Mestne občine Ljubljana sprejme osnutek Odloka o razglasitvi starega letališča
v Ljubljani za kulturni spomenik lokalnega pomena.

ŽUPAN
Mestne občine Ljubljana
Zoran JANKOVIĆ

Priloga:
- osnutek odloka z obrazložitvijo

OSNUTEK

Na podlagi 13. člena Zakona o varstvu kulturne dediščine (Uradni list RS, št. 16/08 in 123/08) ter 27. člena Statuta Mestne občine Ljubljana (Uradni list RS, št. 66/07 – uradno prečiščeno besedilo) je Mestni svet Mestne občine Ljubljana na seji dne sprejel

ODLOK

o razglasitvi starega letališča v Ljubljani za kulturni spomenik lokalnega pomena

1. člen

Za kulturni spomenik lokalnega pomena se razglasi enota dediščine Ljubljana – Staro letališče (EŠD 7622).

Spomenik obsega parcele številka: 126/1, 126/2, 127/106, 127/107, 127/108, 127/128, 127/161, 127/162, 127/163, 127/164, 127/165, 127/166, 127/167, 127/168, 552/1, 567/1 (vzhodni del parcele, do parcel številka 127/160 in 551/3) in 1242/3, vse k.o. Moste.

2. člen

Vrednote, ki utemeljujejo razglasitev za spomenik lokalnega pomena: Območje spomenika predstavlja še ohranjen del enega prvih letališč v Ljubljani in v Sloveniji s karakterističnimi objekti letališča: kontrolni stolp, letališka stavba in objekt hangarja.

Objekti, ki predstavljajo še ohranjen del, so izjemnega zgodovinskega in arhitekturnega pomena. Staro letališče ima izjemen kulturni pomen za Mestno občino Ljubljana zaradi zgodovinskih, tehniških, urbanističnih, arhitekturnih, likovnih in krajinskih vrednot.

3. člen

Za spomenik velja varstveni režim, ki določa:

- varovanje kulturnih, zgodovinskih, tehniških, urbanističnih, arhitekturnih, likovnih ter krajinskih vrednot v celoti, v njihovi izvornosti in neokrnjenosti;
- varovanje vseh spomeniških lastnosti ohranjenega dela območja letališča z naslednjimi objekti:
 - kontrolni stolp,
 - letališka stavba in
 - objekt nekdanjega hangarja;
- strokovno vzdrževanje in obnavljanje vseh neokrnjenih prvin arhitekture (kontrolni stolp in letališka stavba);
- redno vzdrževanje funkcionalno prenovljenega objekta hangarja ter odstranitev dodanega prosto stoječega arhitekturnega elementa pred vhodom v objekt in načrtna sanacija območja ob hangarju;
- celostno ureditev, skupaj z naštetimi objekti, kar pomeni sanacijo ogroženih in propadajočih prvin ali celo rekonstrukcijo posameznih elementov ob strokovni in funkcionalni prenovi spomenika ter odstranitev drevesne in grmovne vegetacije s sanacijo površin v smislu zatratitve.

4. člen

Vplivno območje spomenika se nahaja na parcelah številka: 127/157, 127/158, 127/160, 127/339, 127/340, 546/8, 546/9, 546/10, 547/2, 548/2, 550/3, 551/3, 553/4, 553/5, 553/6, 553/7, 553/8, 567/1 - del, vse k.o. Moste.

5. člen

Varstveni režim za vplivno območje določa:

- podrejanje vsake rabe in vseh posegov z namenom ohranjanja značilnosti površin nekdanjega letališkega prostora ob varovanju vedut na območje spomenika;
- celostno ureditev površin v sklopu funkcionalnega programa prenove spomenika.

6. člen

Lastnik oziroma upravljavec spomenika bo javnosti omogočal dostop do spomenika in njegovo predstavljanje v obsegu, ki ne ogroža spomenika ali posameznih spomeniških vrednot.

7. člen

Strateške in izvedbene usmeritve za celovito ohranjanje spomenika se določijo z načrtom upravljanja.

8. člen

Za vsak poseg v spomenik in njegovo vplivno območje, razen kjer zakon določa drugače, je potrebno predhodno pridobiti kulturnovarstvene pogoje in kulturnovarstveno soglasje Javnega zavoda Republike Slovenije za varstvo kulturne dediščine, Območna enota Ljubljana (v nadaljevanju: zavod).

9. člen

Območje spomenika se v zemljiški knjigi zaznamuje kot zaznamba nepremičnega spomenika zgodovinskega in arhitekturnega pomena. Status vplivnega območja se v zemljiški knjigi ne zaznamuje.

10. člen

Meja spomenika in vplivnega območja spomenika je vrisana na temeljnem katastrskem načrtu v merilu 1:1000 in na topografskem načrtu v merilu 1:5000. Izvirnika kart, ki sta sestavna dela tega odloka, hranita zavod in Mestna občina Ljubljana.

11. člen

Ta odlok začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Številka: 622-1/2011-1
Ljubljana, dne

Župan
Mestne občine Ljubljana
Zoran Janković

OBRAZLOŽITEV

Pravni temelj za sprejem akta

Pravni temelj za sprejem akta sta 13. člen *Zakona o varstvu kulturne dediščine* (Uradni list RS, št. 16/08 in 123/08 – v nadaljevanju: zakon), ki določa vsebino akta o razglasitvi spomenika lokalnega pomena in pristojnost predstavniškega organa občine za njegov sprejem, ter 27. člen *Statuta Mestne občine Ljubljana* (Uradni list RS, št. 66/07 – uradno prečiščeno besedilo), ki določa, da je sprejemanje statuta, odlokov in drugih aktov Mestne občine Ljubljana pristojnost Mestnega sveta Mestne občine Ljubljana.

Razlogi in cilji

Strokovnjaki ljubljanske območne enote Javnega zavoda Republike Slovenije za varstvo kulturne dediščine (v nadaljevanju: zavod) so pripravili predlog, v katerem so ovrednotili enoto dediščine Ljubljana – Staro letališče (EŠD 7622) zaradi izjemnega zgodovinskega in arhitekturnega pomena ohranitve območja z objekti, ki predstavljajo še ohranjen del enega prvih letališč v Ljubljani in v Sloveniji. Predlog je podan z namenom, da se Staro letališče prenovi in dediščina prezentira na sodoben način.

Osnutek odloka je bil prvič obravnavan na 2. seji Mestnega sveta Mestne občine Ljubljana dne 29. januarja 2007 in sprejet s pripombami.

Ker se je v tem času spremenil področni zakon, je zavod pripravil nov predlog za razglasitev v skladu z določbami tega zakona, predlagatelj pa je poleg določb zakona upošteval tudi pripombe iz razprave z 2. seje Mestnega sveta Mestne občine Ljubljana: sodno je dosežena prekinitev najemne pogodbe za stanovanje v letališkem stolpu, izvedena bo prenova spomenika. Cilj sprejetja odloka je čimprejšnji pristop k reševanju dediščine: na omenjenem območju zagotoviti sodobno prezentacijo letalstva in zgodovine ljubljanskega letališča, oblikovati žive in privlačne programe promocije letalstva, tako z razstavami kot s simulacijami letenja z različnimi letali, smiselnim vključevanjem ustvarjalnosti modelarjev ipd. Programi bodo zanimivi za različna občinstva in bodo s prepoznavnostjo in atraktivnostjo pomembni tudi za razvoj turizma v Mestni občini Ljubljana.

Ocena stanja

Obravnavano območje spomenika predstavlja še ohranjen del enega prvih letališč v Ljubljani in v Sloveniji s karakterističnimi objekti letališča - kontrolni stolp, letališka stavba in objekt hangarja, ki je bil v 90. letih 20. stoletja spomeniškovarstveno prenovljen za novo namembnost avtomobilskega razstavnega salona.

Po drugi svetovni vojni so stari hangar obnovili in v letu 1954 zgradili novega. Gradnjo je vodil Aeroklub Ljubljana. Letalska stavba je bila zgrajena leta 1950, kontrolni stolp leta 1960.

Od leta 1963, ko je bilo odprto letališče Brnik, je letališče v Polju pri Ljubljani služilo le še Aeroklubu Ljubljana in trenajzni eskadrilji vojnega letalstva.

Kasneje je bilo v kontrolnem stolpu stanovanje, v hangarju pa skladišče. Letališka stavba je bila opuščena in je propadala.

V 90. letih 20. stoletja je potekala spomeniškovarstvena akcija prenove hangarja. Objektu je bila podana tudi nova funkcionalna namembnost v smislu razstavnega in prodajnega salona. Ob funkcionalni prenovi je objekt hangarja ohranil vse karakteristične značilnosti arhitekture (gabaritne mere, oblika in prvotna kritina – salonitu prilagojena nova kritina) med katerimi je arhitekturno pomembna strešna konstrukcija iz lesenih prekladnih nosilcev brez notranjih stebrov.

Leta 1994 je bilo območje začasno razglašeno za kulturni spomenik (Odločba o začasni razglasitvi območja nekdanjega letališča Ljubljana Moste – Polje za tehniški spomenik; RS Občina Ljubljana Moste-Polje, Sekretariat za gospodarstvo in družbene dejavnosti, števil.: 617-0001/94 z dne 19.4.1994).

Ob vse večjih in številnih novogradnjah in razširitvi kompleksa BTC, z gradnjo cest in križišč v območju, je del starega letališča vedno ostajal ob strani in propadal.

Poglavitne rešitve

Osnutek Odloka o razglasitvi starega letališča v Ljubljani za kulturni spomenik lokalnega pomena je pripravljen v skladu drugim odstavkom 13. člena zakona, ki določa, da mora akt o razglasitvi obsegati:

- identifikacijo spomenika, vključno z določitvijo meje spomenika tako natančno, da so meje določljive v naravi in zemljiškem katastru,
- vrednote, ki utemeljujejo razglasitev za spomenik,
- varstveni režim spomenika,
- vplivno območje, kadar je to zaradi zagotavljanja prostorske celovitosti spomenika potrebno, vključno z določitvijo meje vplivnega območja tako natančno, da so meje določljive v naravi in zemljiškem katastru,
- varstveni režim v vplivnem območju,
- morebitno obveznost javne dostopnosti spomenika in
- zahteve glede upravljanja ter morebitno obveznost sprejema načrta upravljanja.

Te določbe zakona so upoštewane v 1., 2., 3., 4., 5., 6., in 7. členu osnutka odloka.

V 8. členu je določeno, da je potrebno za vse posege v spomenik in njegovo vplivno območje, razen kjer je z zakonom drugače določeno, predhodno pridobiti kulturnovarstvene pogoje in kulturnovarstveno soglasje zavoda.

V skladu z 2. odstavkom 28. člena zakona kulturnovarstveno soglasje ni potrebno za:

- vzdrževalna dela, ki ne posegajo v varovane vrednote in služijo ohranitvi spomenika. Taka dela je treba prigrasiti zavodu vsaj mesec dni pred predvidenim začetkom vzdrževalnih del. Če zavod v 20 dneh prigrasitve ne zavrne, se šteje, da so vzdrževalna dela dovoljena;
- nujne posege na spomeniku ali dediščini, če so posegi neizogibno in nemudoma potrebni za odvrnitev nepredvidljive nevarnosti uničenja ali poškodbe spomenika ali dediščine ali za odvrnitev nevarnosti za ljudi in premoženje. O nujnem posegu je treba takoj po njegovi izvedbi obvestiti zavod in zaprositi za naknadno kulturnovarstveno soglasje;
- izvedbo raziskav, ki jih opravlja zavod ali ki se opravljajo po naročilu zavoda;
- kadar je bilo za poseg že izdano oziroma je predvidena izdaja okoljevarstvenega soglasja na podlagi predpisov o varstvu okolja.

V 9. členu je določeno, da se zaradi zgodovinskega in arhitekturnega pomena območje spomenika zaznamuje tudi v zemljiški knjigi. Status vplivnega območja se v zemljiški knjigi ne zaznamuje. Vpis v zemljiško knjigo se opravi po uradni dolžnosti.

Skladno z 12. členom zakona so bili lastniki spomenika z javnim naznanilom seznanjeni s predlogom za razglasitev. Predlagatelj je s predlogom razglasitve seznanil tudi lastnike vplivnega območja spomenika.

Najava javne obravnave je bila dne 27.1.2011 objavljena v časopisu *Ljubljana*, celotno gradivo, osnutek akta o razglasitvi in kartografska dokumentacija pa je bilo od 28.1. do 10.2.2011 dostopno na spletnih straneh MOL <http://www.ljubljana.si/si/mol/razpisi-razgrnitve-objave/>

Predlagatelj je mnenja lastnikov sprejemal v času od 10. do vključno 25. februarja 2011 pisno na naslov Oddelek za kulturo MU MOL, Ambrožev trg 7, 1000 Ljubljana, po el.pošti na naslov miljana.smrdel@ljubljan.si, kultura@ljubljan.si ali ustno na zapisnik.

Javna obravnava je bila izvedena dne 10.2.2011 v Mali dvorani Španskih borcev, Zaloška 61, Ljubljana.

Predlagatelj je na javni obravnavi lastnikom predstavil razloge za razglasitev, osnutek akta in kartografsko gradivo.

V imenu lastnikov je g. Janez Tihelj podal predlog, da se parcela številka 552/2, k.o. Moste v velikosti 128 m² ali izvzame iz območja spomenika ker je od hangarja fizično oddvojena z

železniškimi tiri ali pa se v prihodnosti izvede odkup te parcele. Sicer lastniki razglasitvi niso nasprotovali in so se z gradivom v celoti strinjali.

V času do vključno 25. februarja 2011 predlagatelj drugih mnenj lastnikov ni prejel.

Predlagatelj je s predlogom lastnikov z javne obravnave seznanil zavod. Zavod je po proučitvi predlog lastnikov sprejel in parcelo številka 552/2, k.o. Moste izvzel iz območja spomenika.

Glede na zgoraj opisane cilje sprejetja odloka in prezentacije letalstva na območju ostanka nekdanjega letališča bo ključno oblikovati kakovostne in za širok krog občinstva privlačne programe. Objekti, ki so del spomenika, ter razpoložljive površine to omogočajo. Način oblikovanja teh programov in s tem povezana tudi finančna konstrukcija pa bo odvisna od morebitne udeležbe in partnerskega vključevanja v projekt s strani BTC-ja, ki je tozadevno izkazal interes.

Grafično ali kartografsko gradivo

Meja spomenika je vrisana na temeljnem katastrskem načrtu v merilu 1:1000 in topografskem načrtu v merilu 1:5000. Izvirnika načrtov, ki sta sestavni del tega osnutka odloka, hranita zavod in Mestna občina Ljubljana.

Ocena finančnih in drugih posledic sprejema akta

Sprejetje predlaganega akta predstavlja dodatno finančno posledico za Mestno občino Ljubljana.

Mestna občina Ljubljana je lastnica spomenika v celoti. Je tudi solastnica vplivnega območja spomenika, in sicer parcel številka 127/339, 127/340 546/10, 567/1 - del, vse k.o. Moste, ki v naravi predstavljajo parkirišče, del poti in del železniških tirov.

Priprava vsebin, ki bodo zanimive za širok krog občinstva, Mestni občini Ljubljana odpira vse možnosti za izvedbo programov obnove in prezentacije dediščine v javno-zasebnem partnerstvu, obenem je predvideno, da bodo programi zanimivi za širok krog domačih obiskovalcev in za turiste.

Strateške in izvedbene usmeritve za celovito ohranjanje spomenika bodo določene z načrtom upravljanja. Kot je določeno v 60. členu zakona bo načrt upravljanja vseboval:

- pregled kulturnih vrednot, ki jih je posebej treba ohranjati in razvijati,
- vizijo varstva in razvoja,
- strateške in izvedbene cilje upravljanja,
- določbe, ki se nanašajo na upravljavsko strukturo,
- načrt dejavnosti s finančnim okvirom, še posebej za zagotavljanje dostopnosti in upravljanje obiska,
- kazalnike in način spremljanja izvajanja ter
- rok veljavnosti načrta, način dopolnjevanja in spreminjanja načrta.

Predlagatelj ga bo do konca leta 2012 posredoval v obravnavo na Mestni svet Mestne občine Ljubljana.

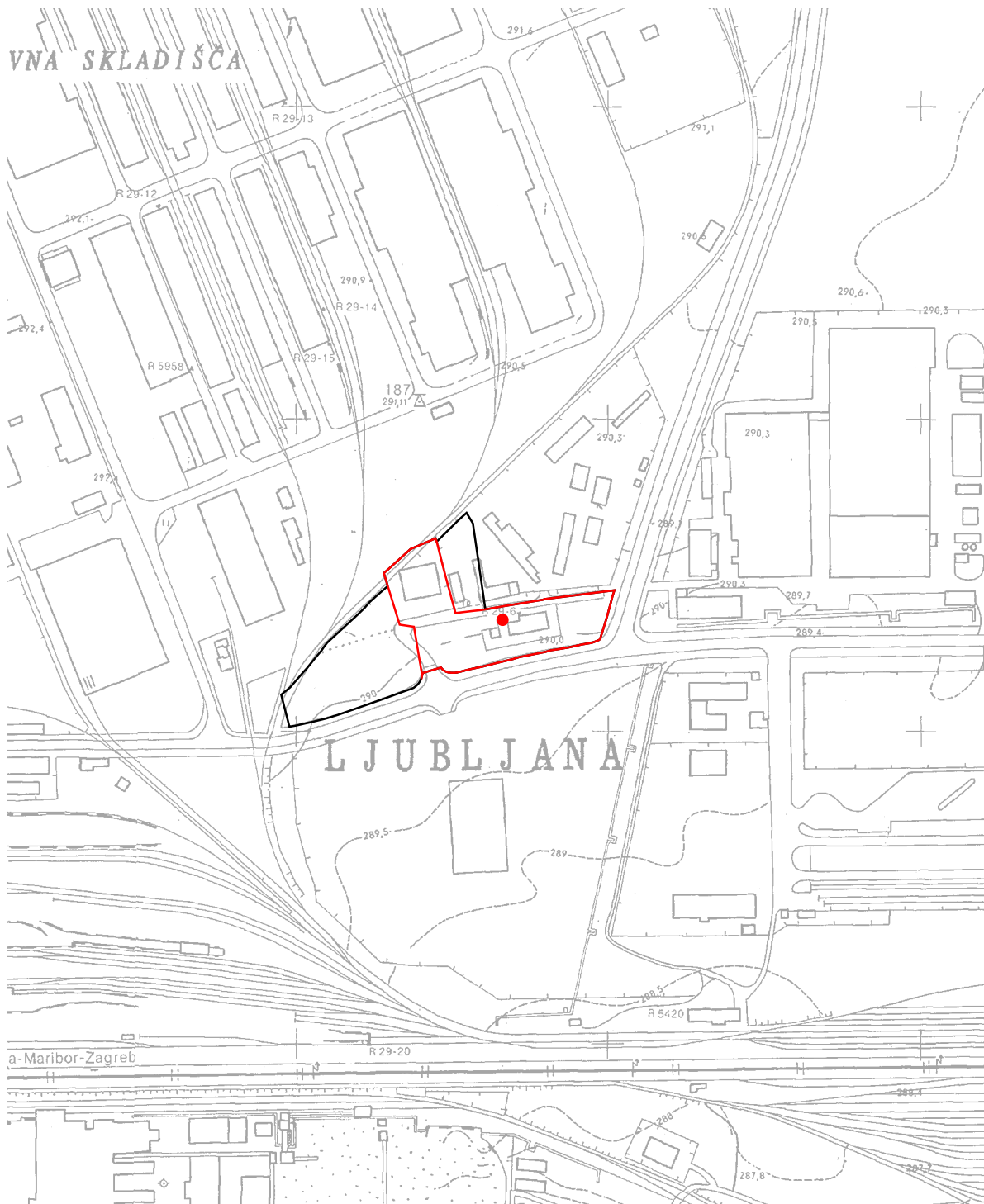
Predlagatelj bo hkrati zagotovil tudi izdelavo Dokumenta identifikacije investicijskega projekta (DIIP) v skladu z Uredbo o enotni metodologiji za pripravo in obravnavo investicijske dokumentacije na področju javnih financ (Uradni list RS, št. 60/06 in 54/10), prav tako najkasneje do konca leta 2012.

Ljubljana, januar 2011

Pripravila:
Miljana Smrdel
višja svetovalka I
miljana.smrdel@ljubljana.si, 01 306 48 43

dr. Uroš Grilc
načelnik

Datum izrisa : 15.02.2011

EŠD 7622

- meja kulturnega spomenika
- meja vplivnega območja spomenika

TTN5 LJUBLJANA-S 45

Vir podatkov:

- Strokovne podlage za razglasitev starega letališča v Ljubljani za kulturni spomenik lokalnega pomena

Vir za kartografsko osnovo:

- Temeljni topografski načrt 1: 5000, 1: 10 000, Geodetska uprava Republike Slovenije

Merilo: 1:5000

K.O. MOSTE

Merilo: 1:1000

Vir podatkov:
- Strokovne podlage za razglasitev starega letališča v Ljubljani
za kulturni spomenik lokalnega pomena

Vir za kartografsko osnovo:
- Digitalni katastrski načrt, Geodetska uprava Republike Slovenije

- EŠD 7622**
- meja kulturnega spomenika
 - meja vplivnega območja spomenika